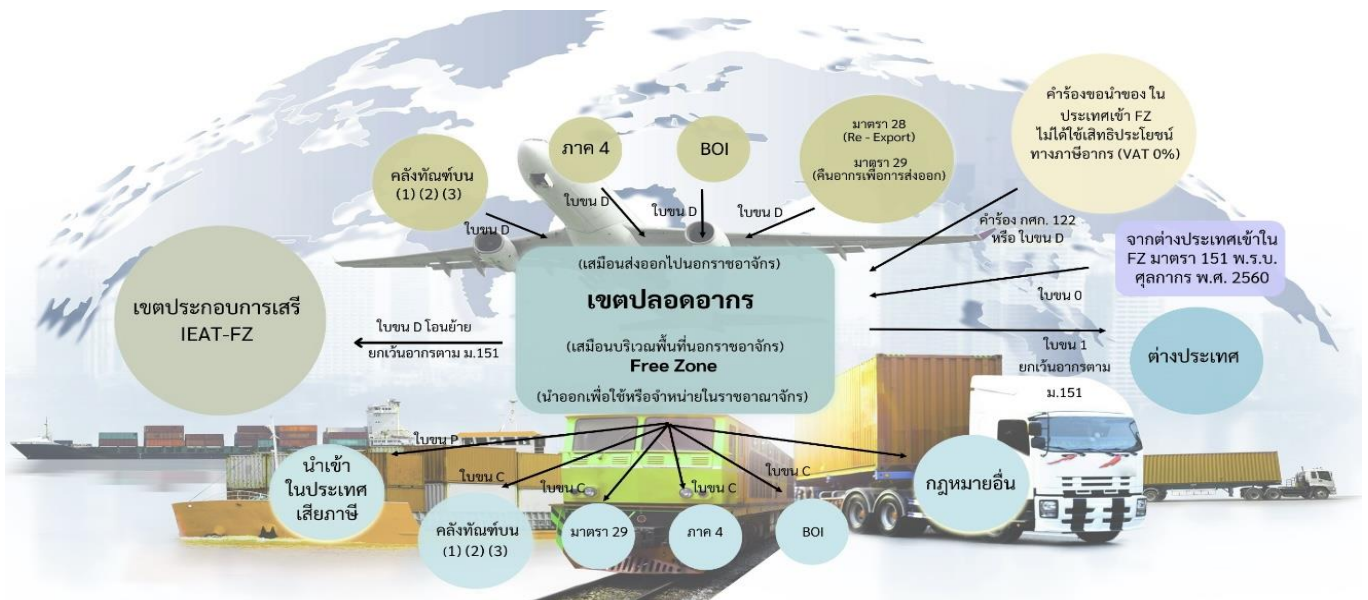

กัปสิทธิประโยชน์เขตปลอดอากร

การอุทธรณ์การประเมินอากรกรณีปัญหาพิกัต์อัตราศุลกากรมีความเกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์เขตปลอดอากรและที่เกี่ยวข้อง คือเขตประกอบการเสรี อย่างไร และมีข้อกฎหมายใดหรือไม่ ปรากฏคำอธิบายว่า “เขตปลอดอากร” เป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ เพื่อประโยชน์ทางอากรศุลกากรในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจ ของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเขตปลอดอากรมีสภาพเสมือนเป็นบริเวณพื้นที่นอกอากรศุลกากรซึ่งเป็นไปตามหลักการ ของ World Customs Organization (WCO) ตาม Revised Kyoto Convention (Chapter 2 (Free Zones) of **Specific Annex** “Free Zone” means a part of the territory of a Contracting Party where any goods introduced are generally regarded, insofar as import duties and taxes are concerned, as being outside the Customs territory.

จากบริบท “เขตปลอดอากร หรือ Free Zone” ที่กล่าวมาเห็นได้ว่ากฎหมายกำหนดให้มีสภาพเสมือนบริเวณนอกราชอาณาจักรสำหรับการปลอดภาระภาษีอากรที่เกี่ยวข้องทุกประเภท ตามมาตรา ๑๕๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยึดหลัก “เขตพื้นที่” เป็นสำคัญ โดยในการนำของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อนำเข้ามาในราชอาณาจักร ไม่ว่าของนั้นจะนำเข้ามาจากนอกราชอาณาจักรหรือจากในราชอาณาจักร ต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร ซึ่งมีผลทำให้ต้องเสียค่าภาษีอากรที่เกี่ยวข้องทุกประเภท โดยในการคำนวณค่าอากรให้ถือตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่ปล่อยของนั้น

^๑ มาตรา ๑๕๑ ให้ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อนำเข้าไปในเขตปลอดอากรได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบแห่งของดังกล่าว ที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการ โดยให้รวมถึงของที่ใช้ในการสร้าง ประกอบหรือติดตั้งโรงงานหรืออาคารในเขตปลอดอากร
- (๒) ของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ หรือ
- (๓) ของที่ปล่อยออกมาจากเขตปลอดอากรอื่น

ให้ยกเว้นอากรขาออกสำหรับของที่ปล่อยออกไปจากเขตปลอดอากรเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

การยกเว้นอากรขาเข้าและอากรขาออกตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ออกไปจากเขตปลอดอากร ตามมาตรา ๑๕๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ถือว่าเป็นการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรและเป็นการนำเข้าสำเร็จในเวลาที่น่าจะพ้นจากเขตปลอดอากร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ตามมาตรา ๑๕๕^๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

กรณีการนำเข้าของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร (รวมทั้งเขตประกอบการเสรี) ไม่ว่าจะเสียอากรในอัตราปกติหรือใช้สิทธิยกเว้นอากรหรือลดอัตราอากร อาจมีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินอากรสำหรับของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากรเกิดขึ้นได้ ถ้ามีกรณีที่พนักงานศุลกากรตรวจพบผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน ตามมาตรา ๑๙^๘ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือกรณีการวางประกันค่าอากรเพื่อตรวจปล่อยของออกจากอากรศุลกากรไปก่อน ตามมาตรา ๕๕^๙ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อพนักงานศุลกากรได้ประเมินอากรแล้วก็ต้องออกแบบแจ้งการประเมินอากรส่งให้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งของออกภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ ตามมาตรา ๒๐^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร ตามมาตรา ๓๗^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่ประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๘/๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งแบบแจ้งการประเมินอากร ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ กำหนดแบบแจ้งการประเมินอากร ๒ แบบ คือ แบบแจ้งการประเมินอากร กศก. ๑๑๔ (กรณีวางประกัน) และแบบแจ้งการประเมินอากร กศก. ๑๑๕ (กรณีอื่น ๆ) ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง เป็นไปตามมาตรา ๔๗^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การพิจารณาอุทธรณ์การประเมินอากรตามแบบแจ้งการประเมินอากรเป็นอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๙^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

^๖ มาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง ของที่ปล่อยออกไปจากเขตปลอดอากรเพื่อนำเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่าของนั้นจะนำเข้ามาจากนอกราชอาณาจักรหรือจากในราชอาณาจักร ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่ปล่อยของนั้นออกไปจากเขตปลอดอากร

^๗ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง การนำเข้าของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักร หรือเพื่อโอนเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือจำหน่ายให้แก่ผู้นำของเข้าตามมาตรา ๒๙ หรือผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น ให้ถือว่าเป็นการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรและเป็นการนำเข้าสำเร็จในเวลาที่น่าจะพ้นจากเขตปลอดอากร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

^๘ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง เมื่อพบว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

^๙ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่พนักงานศุลกากรเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินอากรสำหรับของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากร ให้ผู้นำของนั้นไปยังศุลกสถานหรือนำไปเก็บไว้ในที่แห่งใดแห่งหนึ่งที่มีความมั่นคงปลอดภัย เว้นแต่พนักงานศุลกากรและผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะตกลงให้เก็บตัวอย่างของไว้เพื่อวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว รวมทั้งได้เสียอากรตามจำนวนที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้าและได้วางเงินเพิ่มเติมเป็นประกันหรือวางประกันเป็นอย่างอื่นจนครบจำนวนเงินอากรสูงสุดที่อาจต้องเสียสำหรับของนั้น

^{๑๐} มาตรา ๒๐ เมื่อประเมินอากรแล้ว ให้พนักงานศุลกากรส่งแบบแจ้งการประเมินอากรให้แก่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากรนั้น

^{๑๑} มาตรา ๓๗ ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร

การยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

^{๑๒} มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้ “คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจด ทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

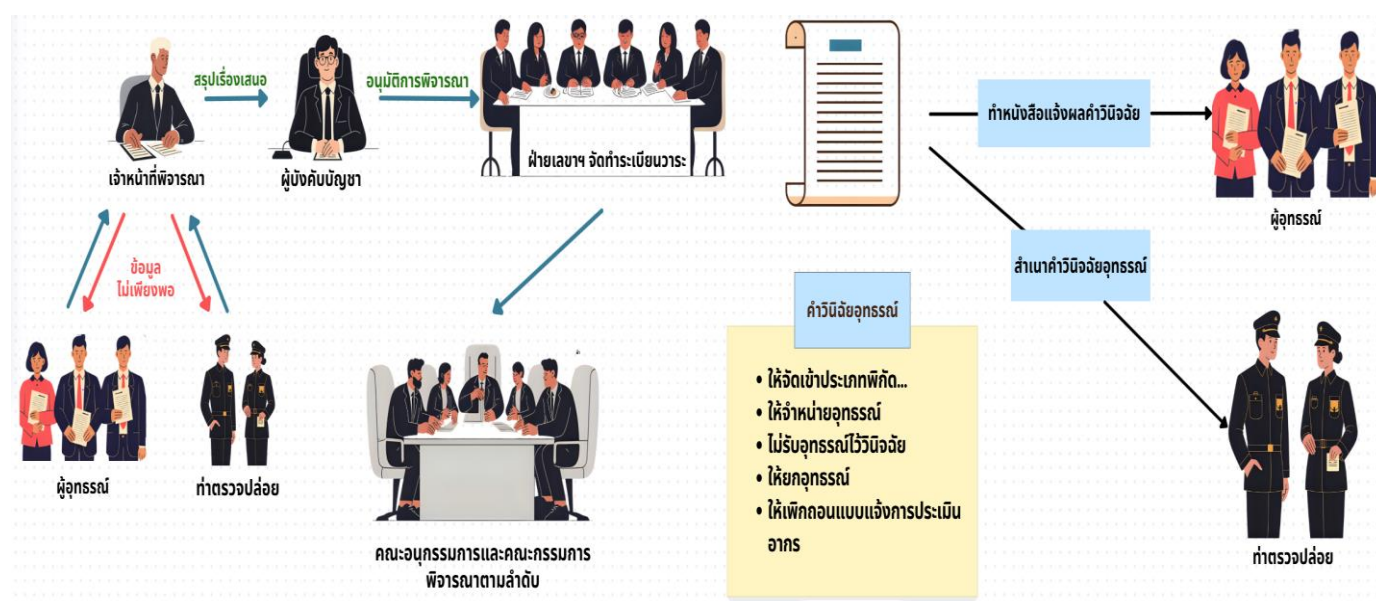
(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๓} มาตรา ๔๗ การใดที่กฎหมายกำหนดให้อุทธรณ์ต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นคณะกรรมการ ขอบเขตการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นสำหรับกระบวนการพิจารณาให้ปฏิบัติตามบัญญัติ หมวด ๒ นี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายดังกล่าว

^{๑๔} มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย อธิบดีกรมศุลกากร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ทั้งนี้ การอุทธรณ์การประเมินอากรกรณีปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรมีหลายด้าน เช่น พิกัดศุลกากร อัตราศุลกากร ถิ่นกำเนิดสินค้า พิกัดอัตราอากรขาออกตามภาค ๓ ของที่ได้รับยกเว้นอากรตามภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และในกรณีที่มีปัญหาพิกัดศุลกากรเป็นหลักแล้วมีประเด็นเกี่ยวข้องกับการเรียกเก็บอากรปกป้องและอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping : AD & Safeguard : SG) ตามพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๙^(๑) และมาตรา ๔๙/๑^(๒) และพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘^(๓)

ดังนั้น การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าของออกจากเขตปลอดอากร (รวมทั้งเขตประกอบการเสรี) เข้ามาในราชอาณาจักร จึงเปรียบเสมือนการนำเข้าจากต่างประเทศ ณ ท่าหรือที่ที่นำเข้า หรือสำนักงานศุลกากรหรือด่านศุลกากรต่าง ๆ หากผู้นำของเข้า มีปัญหาที่เกิดจากการประเมินอากรและได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร ผู้นำของเข้าสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรดังที่ กล่าวข้างต้น เมื่อมีการใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยส่วนอุทธรณ์พิกัตอัตราศุลกากร กองนโยบายและอุทธรณ์พิกัตอัตราศุลกากร มีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งผู้ขออุทธรณ์สามารถยื่นคำอุทธรณ์เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติว่าด้วย การอุทธรณ์การประเมินอากรได้ โดยจะมีการดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงและลักษณะรายละเอียดของสินค้า เช่น ส่วนผสม (Ingredient) คุณสมบัติทางเทคนิค (Specification) ฯลฯ เพื่อจำแนกประเภทพิกัตอัตราศุลกากร ตามหลักเกณฑ์การตีความพิกัต อัตราศุลกากรในภาค ๑ ท้ายพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ประกอบคำอธิบายพิกัตศุลกากระบบฮาร์โมนাইซ์ (Explanatory Note : EN) และจัดทำระเบียบวาระการประชุมเพื่อนำเสนอคำอุทธรณ์การประเมินภาษีอากร (กศก. ๑๗๑) ต่อ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิกัตอัตราศุลกากร รวมทั้งจัดทำรายงานการประชุมและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ ตามมาตรา ๔๗^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติ ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป

๑๑ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่คณะกรรมการมีความวินิจฉัยขั้นที่สุดว่าให้มีการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด อัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดนั้น ให้กำหนดได้เพียงเพื่อขจัดความเสียหาย และจะเกินกว่าส่วนเหลือจากการทุ่มตลาดมิได้

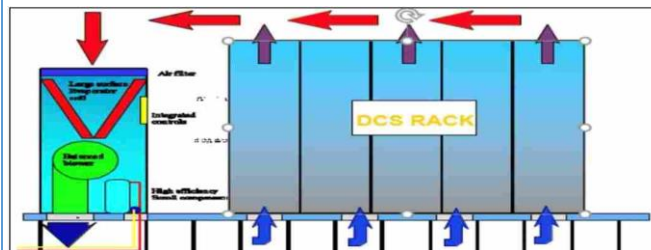
๑๒ มาตรา ๔๙/๑ วรคสอง ในกรณีนี้ผู้นำเข้าไม่เห็นด้วยกับการประเมินอากร เงินเพิ่มและเบี้ยปรับการลดเงินเพิ่มและงดหรือลดเบี้ยปรับ ของกรมศุลกากร ตามวรรคหนึ่ง ให้ותרณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาขอทรรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

๓๓ มาตรา ๒๘ ในกรณีกำหนดมาตรการปกป้องโดยการเรียกเก็บอากร อากรที่เรียกเก็บให้ถือเป็นอากรที่เพิ่มขึ้นจากอัตราที่พึงต้องเสียตามที่กำหนดในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในขณะนำเข้า และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การเรียกเก็บอากรดังกล่าวเสมือนเป็นอากรขาเข้าตามกฎหมายนั้น

๑๔ มาตรา ๔๗ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาบทธรณ์ให้เป็นที่สุด โดยให้ทำเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้อทธรณ์ทราบ

ตัวอย่าง : ผลการวินิจฉัยอุทธรณ์พิกัตอัตราศุลกากร

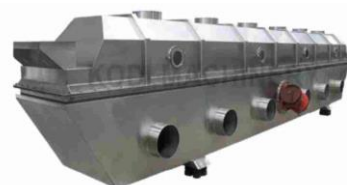
๑) เครื่องปรับอากาศพร้อมอุปกรณ์ครบชุดสมบูรณ์ที่มีหน่วยความเย็นประกอบรวมอยู่ให้กำลังเกิน ๒๑.๑๐ กิโลวัตต์ และมีอัตราส่งลมเย็นเกิน ๖๗.๙๖ ลูกบาศก์เมตรต่อนาที จัดเข้าประเภทพิกัต ๘๔๑๕.๑๐.๑๐ ในฐานะเป็น เครื่องปรับอากาศแบบระบบแยก ส่วนมีขนาดทำความเย็นไม่เกิน ๒๖.๓๘ กิโลวัตต์ ตามหลักเกณฑ์การตีความข้อ ๑ ข้อ ๒ (ก) และ ข้อ ๖

๒) เครื่องอัดอากาศ/เครื่องอัดลม แบบเทอร์โบ (CENTRIFUGAL AIR COMPRESSOR) จัดเข้าประเภทพิกัต ๘๔๑๔.๘๐.๔๙ (รหัสย่อย ๐๔) ในฐานะเป็น เครื่องอัดอากาศแบบเทอร์โบ ตามหลักเกณฑ์การตีความข้อ ๑ และ ข้อ ๖

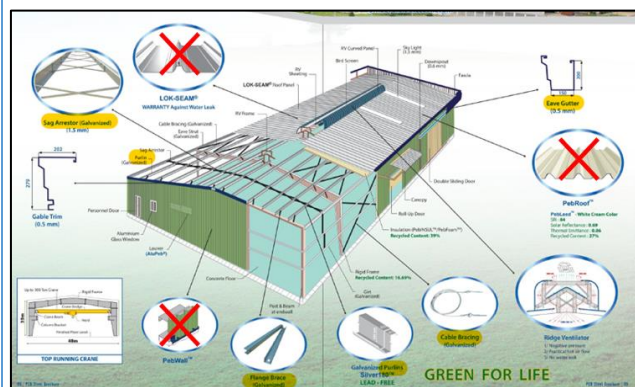
๓) เครื่องอบแห้งแบบฟลูอิดไดซ์เบด (FLUID BED DRYER) จัดเข้าประเภทพิกัต ๘๔๑๙.๓๙.๑๙ ในฐานะเป็น เครื่องทำให้แห้งอื่น ๆ ที่ใช้ไฟฟ้า ตามหลักเกณฑ์การตีความข้อ ๑ และ ข้อ ๖

๔) เครื่องจักรที่ใช้ในการทำให้น้ำมันเตาร้อน พร้อมอุปกรณ์และส่วนประกอบครบชุด (THERMAL FLUID HEATER ๑๕๐๐ KW) จัดเข้าประเภทพิกัต ๘๔๑๙.๘๙.๑๙ ในฐานะเป็น เครื่องจักรอื่น ๆ สำหรับใช้กระทำกับวัตถุโดยกรรมวิธีที่เกี่ยวข้องกับการทำให้ร้อน ใช้ไฟฟ้า ตามหลักเกณฑ์การตีความข้อ ๑ และ ข้อ ๖

๕) โครงสร้างอาคารเหล็กสำเร็จรูป (Pre-Engineered Building : PEB) จำนวน ๑ Set องค์ประกอบหลัก ได้แก่ เสา จันทัน แป้นฉั นง แปะหลังคา โดยไม่ได้นำชิ้นส่วนของผนังและหลังคาเข้ามาด้วย นำไปประกอบติดตั้งเป็นโครงสร้างหลังคาโลหะของอาคารสนามฟุตบอลและที่จอดรถ และเป็นกรณีที่ของนั้นใช้สิทธิพิเศษของที่มีถิ่นกำเนิดจากอาเซียน (Form D) จัดเข้าประเภทพิกัต ๗๓๐๘.๙๐.๙๙ ในฐานะเป็น สิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ตามหลักเกณฑ์การตีความข้อ ๑ ข้อ ๒ (ก) และ ข้อ ๖

ข้อมูลอ้างอิง : ๑. กรมศุลกากร <http://www.customs.go.th>
 ๒. World Customs Organization <http://www.wcoomd.org>
 ๓. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา <http://www.ocs.go.th>
 ๔. อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง